

کتابچه راهنمای گردشگری کلیبر

به همراه اطلاعات کامل گردشگری
راهنمای مکان‌های دیدنی و تاریخی
معرفی موزه‌ها، خانه‌های قدیمه‌ی
معروفی هتل‌ها، رستوران‌ها و ...

آذربایجان شرقی

KALEYBAR

Tourist Guide Book/Map East Azarbaijan-IRAN

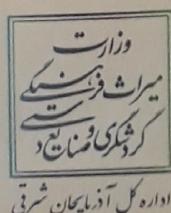
اداره کل آذربایجان شرقی

بسم الله الرحمن الرحيم

كتابچه راهنمای گردشگر کلیبر

تهییه شده در:

اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان شرقی

Parsian Advertisement

Designer: Telli Oladghaffari

Photographer: Aydin Tabrizi

Project Manager: Navid Mashhouri Afag

Editor: Roya Saniee

Translator: Mina Ranjbar

Publication: 2020 Spring

اجرا و چاپ: کانون تبلیغاتی پارسیان

طراح: تلی اوladغفاری

عکاس: آیدین تبریزی

مدیر پروژه: نوید مشهوری آفاق

ویراستار: رویا منیعی

مترجم: مینا رنجبر

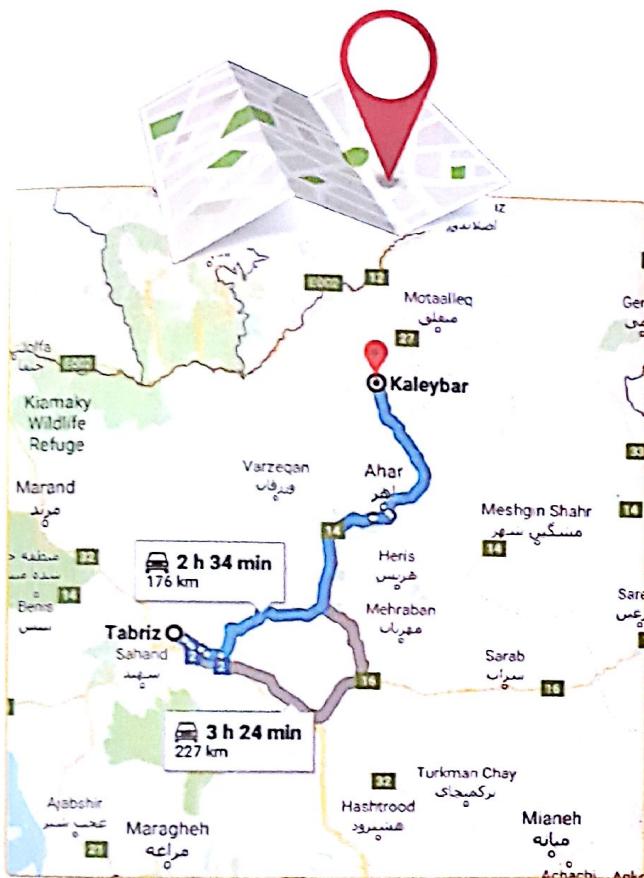
سال نشر: بهار ۹۹

Tourist
Guide Book/Map of
Kaleybar

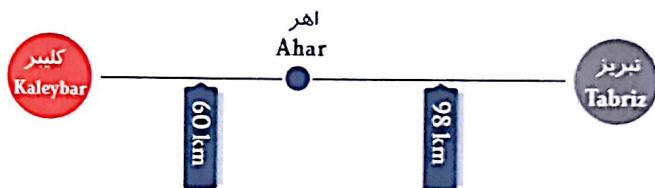
نقشه و
راهنمای گردشگری
کلیبر

کلیبر Kaleybar

شهرستان کلیبر در ۶۰ کیلومتری شمال غرب اهر و ۱۵۸ کیلومتری شمال شرق تبریز واقع شده است. کلیبر دارای آب و هوای معتدل کوهستانی است و سراسر پیرامون این شهر را جنگلهای تنک و مراعع پوشانیده است. شهر، بعلت نزدیک بودن به قلعه بابک و قرار گرفتن در کانون ذخیره گاه زیست کرده منطقه ارساران، در دهه اخیر از نظر گردشگری توسعه چشمگیری یافته است.

بخش ها: مرکزی، آبش احمد
شهرهای تابعه: آبش احمد، کلیبر
دهستان ها: آبش احمد، سیدان، قشلاق، میشه پاره، دولان، پیغان چای، بیلاق
شهرستان های همجاوار: ورزقان، اهر، جلفا، خدآفرین، هوراند

Meteorology Information

اطلاعات جوی

میانگین دمای هوا		میزان بارش	
Rain	Weather		
۷۰/۵۲	۱۷/۱۵	فروروردین - اردیبهشت - خرداد	
۱۲/۱۸	۲۲/۰۳	تیر - مرداد - شهریور	
۲۷/۱۹	۷/۹۹	مهر - آبان - آذر	
۲۹/۲۳	۴/۱۲	دی - بهمن - اسفند	

اطلاعات شهرستان کلیبر

Population	48837	جمعیت	۴۸۸۳۷
Area	3597 km	مساحت	۳۵۹۷ کیلومترمربع
Time Distance	2 h 34 min	فاصله زمانی تا تبریز	۲ ساعت و ۳۴ دقیقه
Road Distance	158 km	فاصله مکانی تا تبریز	۱۵۸ کیلومتر
East Longitude	47/02	طول شرقی	۴۷/۰۲
North Latitude	37/52	عرض شمالی	۳۷/۵۲

TABRIZ-2018

کلیبر
Kaleybar

مهمان پذیر:

کالیوود: خ فرمانداری، جنب اداره پیزیستی
خانه های اجاره ای سحراما: کلیبر، روستای علی آباد/تلفن: ۰۴۱-۴۴۴۲۳۷۹.
آرا: خ معلم
خانه مسافر حسن پور: کمپ قلعه دره سی / همراه: ۰۹۱۴۴۲۶۶۱۲۸
کمپ گردشگری اتل یوردی(مهدیپور): دامنه قلعه بابک / همراه: ۰۹۱۴۴۲۶۳۶۳۰.

آلچیق سحراما(ایرانی): کمپ قلعه دره سی / همراه: ۰۹۱۴۴۲۶۶۱۲۸
آلچیق درگاهزاده: کمپ قلعه دره سی / همراه: ۰۹۱۴۱۲۸۹۲۰۱

روستوران

مهرداد: خ امام / آیدین: خ امام / احمدزاده: سه راهی جانانلو / قریب: روستای
جانانلو / شقایق: خ امام(مهریار قربانی)

روستوران بین راهی

متعلق کلیبر(خدمات آبدارمانی): کلیبر، منطقه نمونه گردشگری آب گرم
متعلق

جاگاه سوخت

کلیبر: داخل شهر
حاج علی چنگی: کیلومتر ۲ جاده کلیبر-اهر
قره داغ پیغام: کیلومتر ۱۰ جاده کلیبر-اهر
حدادان
آبش احمد: داخل آبش احمد

مسجد

جامع: راسته بازار
صاحب الزمان: خ فرمانداری
ولیعصر: خ ساحل

جاذبه های تاریخی، فرهنگی و گردشگری

قلعه بابک، قلعه پیغام، برج هشت ضلعی، عمارت تومانیانس، امام زاده شاه
قاسم پیره لر(آبشن احمد)، پل شاه عباس، کاروانسرای شاه عباسی، مسجد جامع،
حمام قدیمی، قلعه آغوبه، برج شجاعی، برج حمید، پل قدیمی، گورستان و
مقبره تاریخی آس قدیم، امامزاده روستای اویزی انصاری، امامزاده کلیبر، قلعه
کندی

جاذبه های طبیعی

جنگل های ارسیاران، پارک جنگلی قلعه دره سی، پارک جنگلی مکیدی، آبگرم
متصل(موتاللو)، آبگرم قلعه کندی، بیلانق قرقیه، آبشار گلوستنگ، حاشیه رود
کلیبر چای

مناطق نمونه گردشگری

قلعه دره سی، آب گرم متعلق(موتاللو)

روستاهای هدف گردشگری

اسکلو، قرقیه، متعلق

محصولات باغی

زغال اخته

صناعات دستی

ورنی

هتل

پارادایس: خ فرمانداری / تلفن: ۰۴۱-۴۴۲۲۰۴۸
کلیبر: میدان شهرداری / تلفن: ۰۴۱-۴۴۲۲۰۴۸
بابک: جاده بابک، دامنه قلعه بابک / تلفن: ۰۴۱-۴۴۲۲۳۱۶۲
هتل آپارتمان آنزا: خ فرمانداری / تلفن: ۰۴۱-۴۴۲۲۴۲۰۲

قلعه بابک(جمهور، بد)

قلعه بابک یا دژ بابک، در بالای کوهی به بلندای ۲۳۰۰ متر، نزدیک به ۸ کیلومتری شهر کلیبر بنا شده است. دژ در زمان ساسانیان ساخته شده ولی نام خود را از نام بابک خرمدین، رهبر مبارزان با خلفای عرب در سال ۸۹۳ میلادی، گرفته است. دامنه های پائین دستی قلعه بخشی از جنگلهای ارسیاران هستند، که بعلت نزدیکی به مقر اداره محیط بانی در شهر، دست نخورده باقی مانده اند. زیبایی های طبیعی و ویژگی های تاریخی دژ بابک هر ساله علاقمندان زیادی را رهسپار این منطقه می کند.

عکس: بیژاد قاتوی

قلعه پیغام

این قلعه در ۱۰ کیلومتری جنوب کلیبر و بالای کوه قرار دارد. سه طرف این کوه پرتگاه است و رود بزرگ کلیبر از پای این کوه می‌گذرد. مصالح و معماری این برج مشابه قلعه باک و آوارسین است. این قلعه بر تمامی راههای ورودی و خروجی شهر تسلط داشته و تنها راه قدیم و جدید از کنار آن می‌گذرد. همان طور که از اسم این قلعه پیداست وظیفه آن نگهداری در درب ورودی شهر باستانی بند یا کلیبر کوتني بوده است. معماری قلعه و سنگ لашه به کار رفته در آن و نیز سفال های به دست آمده از محل نشان می‌دهد که این قلعه از استحکامات دوره پیش از اسلام به ویژه اشکانیان بوده است. از ساختمانهای قلعه و دیوار آن آثار کمی باقی مانده و حفاران و دزدان آثار باستانی همه چیز را تخریب کرده اند. قلمه پیغام شهرستان کلیبر با قدمت تاریخی پیش از اسلام و دوره های اشکانی و ساسانی در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده است.

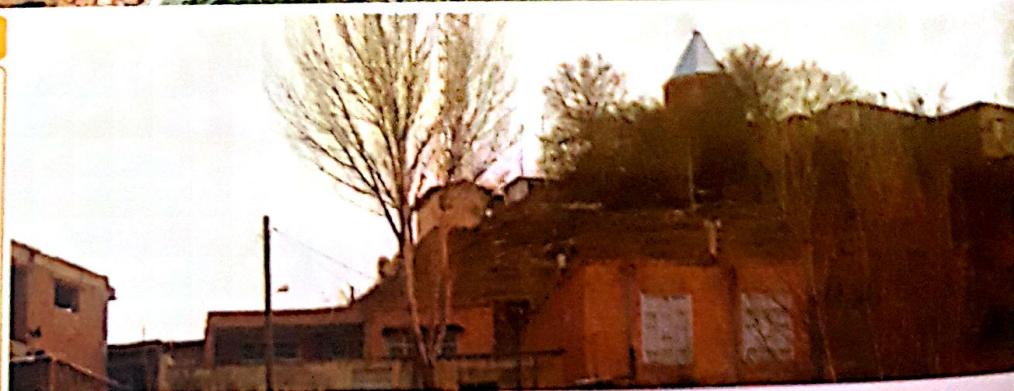
کاروانسرا شاه عباسی

این کاروانسرا در پنج کیلومتری راه جاتانلو- کلبر قرار دارد و از دو سالان تشكیل شده. قدمتش به دوران صفوی می‌رسد و در محوطه آن بقایای قبل از دوران صفوی هم وجود دارد.

برج هشت ضلعی

برج هشت ضلعی کلبر شبیه برج خان باغی و دوزال است که آجر ساخته شده و در مرکز شهر قرار دارد این برج بر تمام شهر کلبر و راه‌های ورودی آن سلط دارد ارتفاع برج ۸ متر و عرض هر ضلع ۲.۲ متر میباشد بروی سنگ نوشته آن تاریخ تعمیر آن ۱۱۱۱ هجری نوشته شده است که شخصی به نام محمد کاظم این بوداغ خلیفه قاسم انجام داده است عده‌ای آن را به ملکشاه سلجوقی نسبت میدهند به نظر میرسد این برج به عنوان دیدبانی برای امرای اعصار مختلف مورد استفاده قرار گرفته است.

کلیبر

Kaleybar

پل شجاعی(سینیق کوربی)

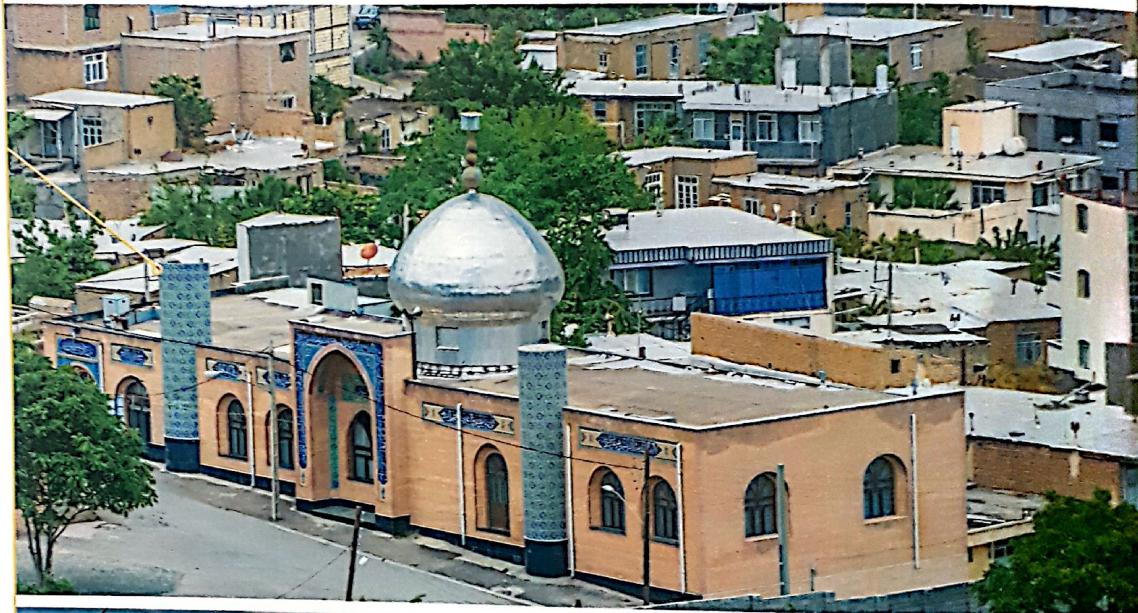
این پل در نزدیکی کفشن ایوی شهر کلیبر قرار دارد و یادگاری از دوران صفویه است. پل شجاعی یکی از مشهور ترین و زیباترین پل های قره داغ است. تا سال ۷۶ قسمت راست این پل شکسته بود و به همین علت به آن سینیق کوربی (پل شکسته) گفته می شود.

کلیبر
Kaleybar

TABRIZ-2018

مسجد جامع کلیبر

این مسجد گنبدی بزرگ دارد و در گذشته مناره ای به ارتفاع ۴۵ متر و قطر ۱۷ متر داشته است. اما این مناره در اثر بمباران روس ها در سال ۱۳۲۰ خورشیدی آسیب دید و ده سال بعد به طور کامل فروریخت. این بنا ۵۰ متر ارتفاع و ۳۰ متر عرض دارد.

حمام قدیمی کلیبر

حمام قدیمی کلیبر در زمان شاه عباس و به دستور وی همزمان با مسجد جامع کلیبر ساخته شده است. تنها چیزی که از آن می توان دید، گنبدهای کوچک مستند که از کف زمین بیرون زده اند. این گنبدها در واقع نورگیرهای حمام هستند. این حمام تا سال ۱۳۵۲ مورد استفاده قرار می گرفت.

جیگل های ارسیاران

رسانی صرف نظر می‌گیرد و می‌تواند از جذب‌های اجتماعی، اخلاقی و فرهنگی سکاگاهی اعتماد کند. همچنان‌که می‌گفتند و می‌دانند، می‌توانند این را در مکانیکی و انسانی پذیری بازی خود را مالحای ۱۳۵۲-۱۳۵۳ مسیحی اینجا به عنوان معلمکه معرفت و سبب مطلعه خواهند بود. مخفیانه به پارک می‌توانند بیشتر نزدیکی به پارک می‌توانند ایجاد ایجادی را بازی باشند. در پارک می‌توانند ۲۸ ژوئن ۱۹۰۷ دور است. ۴۱ گونه بستاندار و پیش‌گویه دارند. از سراسر ایران ۲۰-۲۱ میلادی معاشرانه شده است. مطالعه اسلامی در سایه وجود اسلام‌گاهی غیری اسلامی، زرتشیگان، سپاهان بزرگ، ظفر پاک شده، زردهان، بستانداران بزرگ، ظفر پیغمبر می‌گذرد. از جزو قوه‌های این

TABRI

→²⁷₁₅ = 92

بِارک جنگلی نسله دره سی

لطفی دارد که در سه گلبهشتی جو پر شود
که همان روز از چهل تاریخی کلید فروردین
در مکان ایام زاده ایشان بروز میگذرد
لطفی از این مکان بگذرد و بسرعت از پنجه
لطفی بروز ایام زاده ایشان بگذرد و
لطفی از این مکان بگذرد و بسرعت از پنجه
لطفی از این مکان بگذرد و بسرعت از پنجه

AJRIZ-2018

جنگل های ارساران:

ارساران صرف نظر از جاذبه های شکارگاهی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به دلیل وجود گونه های گیاهی و جانوری کمیاب، چشم اندازهای بکر و وسیع و شکنندگی و آسیب پذیری بالای خود در سال های ۱۳۵۰ و ۱۳۵۲ شمسی ابتدا به عنوان منطقه ممنوعه و سپس منطقه حفاظت شده تحت حفاظت و نظارت اعلام شده و چندی پیش نیز به پارک ملی ارساران ارتقا یافت. در پارک ملی ارساران ۲۲۰ گونه پرنده، ۳۸ گونه خزنده، پنج گونه دوزیست، ۴۸ گونه پستاندار و ۲۲ گونه ماهی شناخته شده است. منطقه ارساران در سایه وجود زیستگاه های غنی یاد شده، زیستگاه پستانداران بزرگ نظیر کل و بز، گراز، خرس قهوه ای، گرگ و پلنگ می باشد.

پارک جنگلی قلعه دره سی

قلعه دره سی در سه کیلومتری جنوب غربی شهرستان کلیبر و در جوار قلعه بابک قرار دارد. در این مکان علاوه بر سرسیزی و خرمی، وجود آبشارهای بلند بر زیبایی طبیعی قلعه دره سی افزوده است. قلعه دره سی در جنوب قلعه بابک واقع شده است و صعب العبورترین مسیرهای صعود به قلعه بابک را دارد. جشنواره زغال اخته با هدف معرفی جاذبه‌های گردشگری منطقه ارسلان، از جمله جشن هایی است که در منطقه نمونه گردشگری قلعه دره سی شهرستان کلیبر برگزار می شود همچنین امکاناتی از جمله هتل، اتاقکهای پیش ساخته، چادر، سرویس بهداشتی، آب و برق و تلفن ایجاد شده است.

کلیبر Kaleybar

پارک جنگلی مکیدی

پارک جنگلی مکیدی یا دره مکیدی (مکیدی دره سی) دره ای جنگلی و سرسیز ایست به مساحت تقریبی ۵۰ هکتار در جنوب غربی شهرستان کلیبر در میان جنگلهای ارساران و در ۲۲ کیلومتری این شهرستان واقع شده است و روستای مکیدی نیز در این دره واقع شده است. پارک جنگلی حصار شده ای که در این دره ایجاد شده است، این مکان را مورد توجه گردشگران قرار داده است. گستره‌ی این پارک از قلعه درسی آغاز می‌شود و تا جنگلهای آینالو در کنار ارس ادامه می‌یابد.

۱۲

TABRIZ-2018

کلیبر
Kaleybar

قلعه آغوبه

قلعه آغوبه یا آغی واقع در منطقه میشه پاره کلیبر در کنار روستای آغوبه بر بالای تپه ای به نام آغی قرار دارد این قلعه مانند قلعه پیغم وظیفه اطلاع رسانی داشته و در غرب قلعه بابک میباشد فاصله چندانی با هم ندارند.

روستای اسکلو:

این روستا از شمال غربی به روستای قره گونی، از جنوب به روستای مکیدی، از غرب به روستاهای کلاشلو، ینگی قشلاق، از شرق آغوبه و هجران دوست، از جنوب شرقی به روستای علی آباد و از شمال شرقی به روستای ناپشته محدود می شود. کوه قزل داغی در ۳ کیلومتری جنوب روستا و دره مهرعلی در جنوب غربی آن واقع شده است. رودخانه اسکلو، که از ارتفاعات جنوب غربی روستا سرچشمه می گیرد، از شمال روستا عبور می کند و رودخانه ناپشته می پیوندد.

براساس مستندات سنگ نوشته ای که در گورستان قدیمی روستا وجود دارد، قدمت این روستا ۸۰۰ سال برآورد شده است. استقرار روستا در منطقه کوهستانی و در جوار چشمه های فراوان و همجواری با جنگل های ارسباران، جلوه منحصر به فردی در روستای اسکلو ایجاد کرده است.

آشار گلوسنگ

این آشار در روستای گلوسنگ در ۵ کیلومتری شهرستان کلیبر واقع شده است غیر از آشار اصلی آشارهای دیگری نیز حاریست که به مطیقه زیانی دو چندان می‌دهد.

روستای گلو سنگ در میان چندین کوه و در میان دزه قرار گرفته است.

امامزاده شاه قاسم(ع) پیره لر

امامزاده شاه قاسم(ع) در روستای پیره لر قرار دارد. مردم منطقه اعتقاد دارند امامزاده شاه قاسم (علیه السلام) از اولاد حضرت امام موسی بن جعفر (علیه السلام) است و از اجداد خود نقل می‌کنند که بعد از تشریف فرمائی حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) به خراسان جمعی از خاندان آن حضرت به شوق دیدار آن بزرگوار و امام حمام و عظیم الشأن عازم ایران شدند، ولی مأموران مأمون، خلیفه عباسی با تعقیب و دستگیری این عزیزان آنها را شهید کردند و از جمله آنان شاه قاسم (ع) بود که در این منطقه شهید شده و در خاک آرامیده است.

خانقاہ و مقبره شیخ صالح انصاری مولان

این مجموعه در حاشیه منطقه‌ی باستانی خانقاہ قدیم و در سه کیلومتری شمال دهستان مولان شهرستان کلیبر قرار دارد. شواهد موجود در منطقه نشان میدهد قدمت بنای حاضر به دوره اول حکومت صفوی مربوط می‌شود.

برج شجاعی(خان ایوی)

مسیرهای گردشگری آذربایجان شرقی

۱۰

Kaleybar

TABRIZ 2018

مجتمع آبگرم متعلق

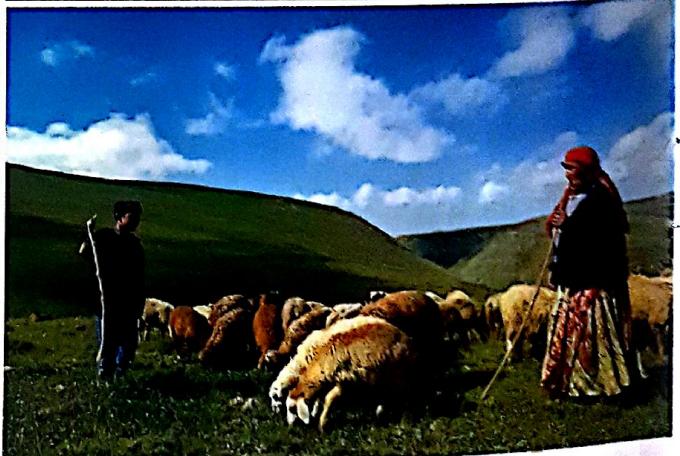
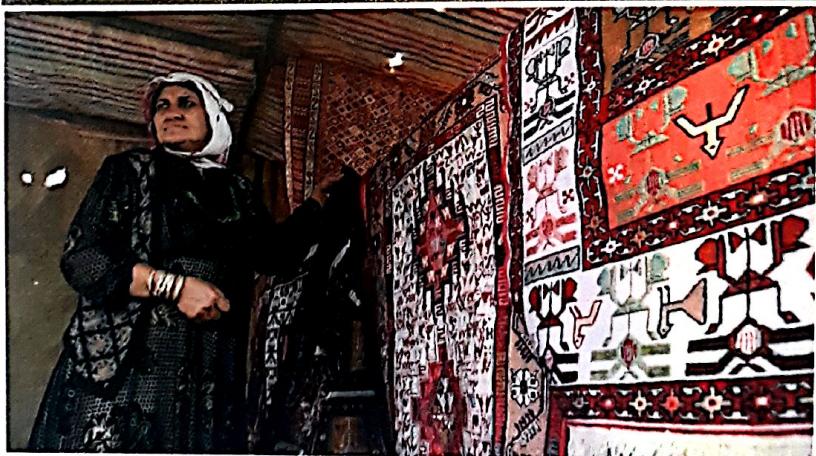
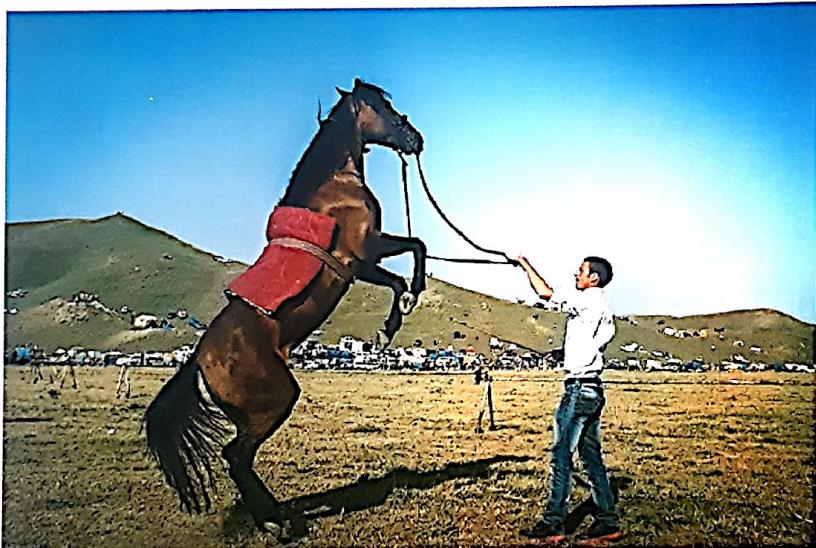
متعلق که در زبان محلی 'موتاللی' خوانده می شود، روستایی تاریخی در دامنه های جنوبی کوه قره داغ شهرستان کلیبر، بخش آبش احمد بوده که شهرتش را مدیون چشمه ای با خواص درمانی اعجاب انگیز است. آب این چشمه با ترکیب های معدنی منحصر به فرد در درمان برخی از بیماری های مفصلی و پوستی بی تاثیر نیست و دارای ۱۳ نوع ماده معدنی از جمله گلیسیرین، فسفر، گوگرد، سدیم و نیترات سدیم است. قلعه تاریخی قلعه کندی و زیارتگاه امامزاده شاه قاسم (ع) در نزدیکی این منطقه واقع و مکمل گردشگری برای آبگرم متعلق است. این چشمه دائمی آب گرم مربوط به دوران پلیوسن میانی است و قدمتی در حدود سه و نیم میلیون ساله دارد. این مجتمع رفاهی-خدماتی در داخل منطقه نمونه گردشگری متعلق واقع شده است.

آبگرم قلعه کندی:

این چشمه در منطقه گردشگری جنگلهای ارسباران و در نزدیکی رود مرزی ارس قرار گرفته است. دمای آب چشمه اصلی قلعه کندی ۷۵ تا ۸۰ درجه سانتی گراد و در استخرها به ۶۵ الی ۷۰ درجه می رسد. در آب چشمه املاح معدنی وجود دارد که به این آبگرم خاصیت درمانی بخشیده است. در همسایگی قلعه کندی و در روستای پیره لر زیارتگاه امامزاده شاه قاسم قرار دارد. قلعه کندی علاوه بر چشمه های آبگرم معدنی دارای چشمه های معدنی کاملاً طبیعی با املاح مفید و موثر می باشد که می توان به چشمه دیزدono، سردونو و کفشن بولاغی اشاره کرد.

۹۹ < عشایر قره قیه-هارنا(آشن احمد)

ورنی بافی:

نقشه ورنی نشانگر اعتقادات، آداب و رسوم و باورهای مردم این منطقه است و بیشتر در بافت آن از تخیلات ذهنی و شکل حیوانات و پرندگان استفاده می‌شود و عموماً برای رنگبندی ورنی از رنگهای لاکی، کرم، آبی روشن، سفید و پیازی استفاده شده و در ابعاد مختلف و به بازار عرضه می‌شود.

هتر ۱۰۰ ساله ورنی در سال‌های اخیر توانست خود را در ردیف صنایع مطرح کند تا جایی که در حال حاضر سهم چهار درصدی صادرات غیر نفتی استان آذربایجان شرقی را از آن خود کرده است.

حجاری روی سنگ:

کبه های سنگی بدست آمده از این شهر نشان گر این است که حجاری تزیینی با حجاری روی سنگ در اینجا رایج بوده است هم اکنون نیز سنگ تراشان این شهر گاهی به کندن ظروف از سنگ می پردازند یا روی چرخ مخصوصی آنها را گود می کنند.

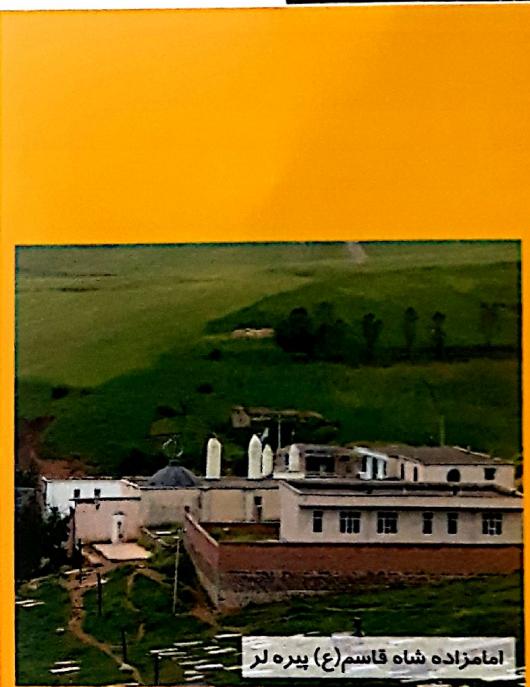

زغال اخته:

کلیبر، به خاطر قرار گرفتن در میان کوههای بلند، دارای آب و هوای خاصی است که مشخصا برای بار آوری زغال اخته مناسب می باشد. می توان ادعا کرد که «زغال اخته» سمیولی از هوتیت کلیبر است در اواخر تابستان میوههای رسیده در اغلب دکان‌های اطراف خیابان اصلی به فروش می رسد. در سال‌های اخیر فرمانداری کلیبر با برگزاری جشنواره زغال اخته برای ترویج تولید تجاری و بازاریابی این میوهها تلاش کرده است.

اماكن تاريخي	Historical Places
مراغه:	Maraghe:
38 نیاپشاھ مهر	Mehr Temple
39 دره گوشایش غار هامبوئل	Ghoshayesh Valley
40 سد علیوان	Alavian Dam
41 رصدخانه	Observatory
42 گنبد غفاریه Ghaffariyeh Dome	
ملکان:	Malekan:
43 پل دختر Pol-e Dokhtar (Bridge)	
44 شورسو Shor Su	
بناب:	Bonab:
45 بل پنج چشم Panj Cheshme Bridge	
46 روستای صخره‌ای Savar Rocky Village	
47 روستای توخانه Tutakhaneh Village	
بستان آباد:	Bostan Abad:
48 دره سعید آباد Saeed Abad Valley	
49 پیست اسکی سهند Sahand Ski slope	
50 مجتمع آب‌گرم بستان آباد	Bostan Abad Spa
تالاب قوری کول Quri Gol Waterland	
سراب:	Sarab:
52 کتیبه رازلیق Razliq Inscription	
53 آب‌گرم اسب‌فروشان Asbforushan Spa	
54 آب‌گرم اردها Ardaha Spa	
55 آبشار میراکی Miraki Waterfall	
هریس:	Heris:
56 آب معدنی اوکوز داغی Okuz Daghi Spa	
57 دریاچه سدنیند Nahand Dam	
58 باغه شیخ اسحاق Sheikh Isaq Mausoleum	
میانه:	Miyane:
59 ترک Stone Mosque	
60 قلعه دختر Qala Dokhtar (Castle)	
61 پل دختر Pol-e Dokhtar (Bridge)	
مناطقه حفاظت‌شده کاغذ‌کنان	Kaghazkonan Protected Area
هشتزد:	Hashtrood:
63 قلعه ضحاک Zahak Castle	
64 غار آغ‌بولاق Aq Bulagh Cave	
چار اویماق:	Charoymaq:
65 مجتمع آب‌گرم Spa	
66 غار حاجی آباد Haji Abad Cave	
67 منطقه پرسما	Pir Saqa Region
تبریز:	Tabriz:
68 دره لیقوان Lighvan Valley	
اسکو:	Osku:
69 روستای کندوان Kandovan Village	
70 1200 Year Oriental Plane(Chinar) چنار ۱۲۰۰ ساله	
71 روستای حیله ور Hilevar Village	

اماكن تاريخي	Historical Places
مراند:	Marand:
01 روستای زنوزق و سد زنوزق Zunuzaq Village & Zunuz Dam	
02 پیست اسکی پام Payam Ski resort	
03 آشار عینش آباد Esh Abad Waterfall	
04 کاروانسرای یباسی یام Yam Caravansary	
جلفا:	Jolfa:
05 آسیاب خرابه (آشنا) Asiaab Kharabe(waterfall)	
06 دوزال Tower Duzal Tower	
07 امامزاده شعبیب (برج دوزال) Imamzadeh Sheibib(Brige Duzal)	
08 قلعه و حمام کردشت Kordasht Bath & Castle	
09 روستای اوشتبین Ushtibin Village	
10 کلسای سنتاپانوس St.Stephanus Church	
11 آراز رود Aras River	
شیستر:	Shabestar:
12 سوهرقه Church Sohrageh Church	
13 موجبار Church Mujombar Church	
14 آرماند Dam Armand Dam	
15 آبشار سرگندبزیج Sarkand Dizaj Waterfall	
16 تاسوج Jame Mosque Tasuj Jame Mosque	
اهر:	Ahar:
17 چنگل فندقلو Fandoqlu Forest	
18 سد سatarخان Sattar Khan Dam	
کلبر:	Kaleybar:
19 قلعه بابک Babak Castle	
20 قلعه دره‌سی Vale Daresi(Valley)	
21 آب‌گرم موتابلی (آش احمد) Mutalli Spa	
22 قلعه آغوه Aghuyeh Castle	
23 تومانیان mansion Tumanians mansion	
24 پیغمبر Peygham Castle	
خداآفرین:	Khodaafarin:
25 پل بزرگ و کوچک خدا آفرین Aynalu Forest	
خوارند:	Horand:
27 پشتو Castle Peshto Castle	
ورزان:	Varzeqan:
28 قلعه جوشن Joshin Castle	
29 منطقه چیچکلی Chichakli Region	
30 پیردادود PirDavoud Forest	
31 آشار کل آخور Gul Akhir Waterfall	
آذرشهر:	Azarshahr:
32 تاپ تاپان Spa Tap Tapan Spa	
33 چراغیل و فرمزی کول Cheraghil & Ghirmizi Gul	
34 گادامقاه Cave Gadamqah Cave	
عجب‌شیر:	Ajabshir:
35 پدر رحمنلو Rahmanlu Port	
36 آشار هرگلان Hargalan Waterfall	
37 چشمه دولطی شورسو و شیرین سو Shor Su & Shirin Su Spring	

نقشه و راهنمای جامع
مسیرهای اصلی گردشگری
آذربایجان شرقی

The Main Tourist Routes of **East Azarbaijan**

